

Lisa 1

Keskkonnaministri 07.07.2016

käskkirjale nr 1-2/16/636

“Toetuse andmise tingimuste kehtestamine meetme tegevuste 7.2.3 “ Kuivendatud, ammendatud ja hüljatud turbaalade korrastamine “ elluviimiseks ja meetme tegevuste 2014-2021 tegevuskava ja eelarve kinnitamine”

Toetuse andmise tingimused ja kord

1. Reguleerimisala

Käskkirjaga reguleeritakse prioriteetse suuna 7 „Veekaitse“ meetme 7.2 „Saastunud alade ja veekogude korrastamine tegevuse 7.2.3 „Kuivendatud, ammendatud ja hüljatud turbaalade korrastamine“ raames toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

2. Toetuse andmise eesmärk

Toetust antakse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 prioriteetse suuna 7 „Veekaitse“ eesmärgi, milleks on „Korrastatud saastunud alad, veekogud ja märgalad“ tulemusnäitaja, milleks on „taastatud veerežiimiga mahajäetud kaevandatud turbaalade üldpindala 2000 ha“, saavutamiseks.

3. Toetatavad tegevused

Ammendatud ja hüljatud turbaalade korrastamiseks vajalikud tegevused: veerežiimi taastamiseks vajalike korrastamisprojektide koostamine; keskkonnamõju hindamiste läbiviimine; vajadusel veerežiimi taastamine koos turbasammalde diaspooride külviga ning korrastamise tõhusust toetava seire korraldamine ja avalikustamise läbiviimine. Tegevuse ulatus on üleriigiline ning on plaanis läbi viia 2023. aastaks.

Antud projektis loetakse jääksooks kõiki turba kaevandamisega mõjutatud, ammendatud ja hüljatud (sh eelkuivendatud) kaevandusalad. Ammendatud aladeks loetakse jääksoid, kust kaevandamisväärtus turbavaru on väljatatud. Hüljatud alade hulka kuuluvad jääksoid, kus mingil põhjusel on kaevandustegevus alal katkenud, näit. firma pankrotistumine, maaomaniku või maa otstarbe muutumine vms.

4. Tulemused

4.1 Punktis 3 nimetatud tegevuste tulemuseks on taastatud veerežiimiga jääksoid.

4.2 Punktis 3 nimetatud projekti tulemusnäitaja, meetme tegevuse väljundinäitaja, meetme tulemusnäitaja ning nende sihttasemed on:

	Näitaja	Algtase (2013. aasta)	Sihttase (2023)
Projekti tulemusnäitaja Taastatud veerežiimiga jääksoidede seire	ha	0	2000

Projekti tulemusnäitaja Taastatud veerežiimiga jääksood	ha	0	2000
Meetme tegevuse väljundinäitaja Taastatud veerežiimiga jääksood	ha	200	2000
Meetme tulemusnäitaja Ökosüsteemile omase veerežiimiga alade osakaal kogu mahajäetud alade pindalast	%	2,3	32

5. Projekti elluviimise korraldajad

- 5.1 Rakendusasutus on Keskkonnaministeerium;
- 5.2 Rakendusüksus on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus;
- 5.3 Tegevuste elluviija on Riigimetsa Majandamise Keskus.
- 5.4 Projekti elluviimise koordineerimiseks moodustab elluviija projekti juhtrühma, mis koosneb elluviija, Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnaameti esindajatest ning vaatljast, kes on Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskuse esindaja.

6. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood algab 1. jaanuaril 2016 ning lõpeb hiljemalt 31. detsembril 2023.

7. Tegevuste eelarve ja ajakava

- 7.1 Toetust makstakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist.
- 7.2 Toetuse maksimaalne osakaal on 85% abikõlblikest kuludest ning projekti omafinantseeringu minimaalne osakaal on 15% abikõlblikest kuludest.
- 7.3 Projekti kogueelarve on 5 800 000 eurot. Projekti tegevuste eelarve ja tegevuste ajakava on esitatud käskkirja lisas 2.
- 7.4 Detailsemad aastased tegevuskavad ja eelarved kinnitab projekti juhtrühm iga aasta 5. veebruariks. 2016. aasta tegevuskava ja eelarve kinnitatakse 90 päeva jooksul, alates toetuse andmise tingimuste kehtestamisest.

8. Kulude abikõlblikkus

- 8.1 Kulu on abikõlblik, kui see vastab Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 2 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.
- 8.2 Abikõlblikud on kulud, mis on otseselt vajalikud projekti väljundite loomiseks punktis 3 nimetatud tegevuste elluviimisel ja meetme tulemuste, meetme tegevuse väljundite ning projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks, sh;
  - 8.2.1 keskkonnamõju eelhindangu ja keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) kulud;
  - 8.2.2 korrastamisprojektide koostamise kulud ja ekspertiisi tasud;

- 8.2.3 veerežiimi taastamiseks vajalikud kulud, sealhulgas puude eemaldamise ja kraavide sulgemise, vee ümberjuhtimise ja kraavidesse veetõkendite rajamisega seotud kulud, vajadusel turbasammalde fragmentide külvamise kulud;
- 8.2.4 veerežiimi taastamise tulemuslikkuse hindamisega seotud kulud, sealhulgas seireseadmete soetamise ja haldamise (näitude lugemine, korraline hooldus jms) kulud;
- 8.2.5 vajadusel korrastamisprojekti ette nähtud teede, ülesõitude, truupide ehitamise ja rekonstrueerimise kulud;
- 8.2.6 projekttingimustele vastavate paisutustingimuste korrigeerimisega seotud kulud;
- 8.2.7 personalikulud, mis on nimetatud ühendmääruse § 3 lõikes 1;
- 8.2.8 kinnisasja ostmise kulud, kui need ei moodusta üle 10% projekti abikõlblikest kogukuludest;
- 8.2.9 punktis 3 nimetatud tegevustega seotud avalikustamise kulud, riigilõivud, ekspertiisid ja omanikujärelevalve kulud, kui need kokku ei moodustada üle 10% tegevuse abikõlblikest kuludest.

8.3 Abikõlblikud ei ole:

- 8.3.1 ühendmääruse §-s 4 nimetatud kulud;
- 8.3.2 üldkulud.

9 Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 9.1 Toetus makstakse välja vaid abikõlbliku kulu hüvitamiseks.
- 9.2 Toetust makstakse tegelike kulude alusel ühendmääruse § 14 lg 1 punktis 1 nimetatud korras.
- 9.3 Toetuse saaja esitab maksetaotluse rakendusüksuse kehtestatud vormil ja lisab sellele vähemalt järgmised dokumendid:
  - 9.3.1 hanke korraldamist tõendavad dokumendid, kui hange ei ole läbi viidud riigihangete registris ja tehingu eeldatav hind ilma käibemaksuta on 5000 eurot või suurem ja dokumente ei ole eelnevalt rakendusüksusele esitatud;
  - 9.3.2 leping, mille alusel on kohustus võetud. Lepingut ei lisata juhul, kui leping on eelnevalt rakendusüksusele esitatud ja lepingut ei ole muudetud ning juhul, kui hange on läbi viidud riigihangete registris;
  - 9.3.3 lepingu muudatused, lepingukohase reservi kasutamist õigustav dokument, õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused olemasolu korral;
  - 9.3.4 arve või muu raamatupidamisdokument;
  - 9.3.5 asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
  - 9.3.6 raamatupidamises projekti kulude kajastamist tõendav dokument;
  - 9.3.7 makset tõendav dokument.
- 9.4 Rakendusüksus võib vajadusel küsida täiendavaid dokumente lisaks punktis 9.3 toodud loetelule.
- 9.5 Maksetaotlus esitatakse struktuuritoetuse registri kaudu või registri väliselt elektrooniliselt digitaalselt allkirjastatuna aadressile info@kik.ee.
- 9.6 Maksetaotlus esitatakse vähemalt üks kord kvartalis või vastavalt ühendmääruse § 11 lõikes 3 toodule.

- 9.7 Rakendusüksus kontrollib 30 kalendripäeva jooksul maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetele vastavust, kulude abikõlblikkust ning vastavust käesolevas käskkirjas toodud tingimustele. Puuduste korral määrab rakendusüksus elluviijale tähtaja nende kõrvaldamiseks. Menetlusaeg pikeneb aja võrra, mis kulub elluviijal puuduste kõrvaldamiseks.
- 9.8 Rakendusüksus võib peatada maksetaotluse menetlemise osaliselt või täielikult struktuuritoetuse seaduse § 30 lõikes 1 toodud juhul.
- 9.9 Viimane maksetaotlus esitatakse koos projekti lõpparuandega või pärast projekti lõpparuande esitamist. Lõppmakse tehakse pärast seda, kui rakendusüksus on lugenud projekti tegevused ellu viiduks.

10 Elluviija kohustused

- 10.1 Elluviijale kohalduvad kõik struktuuritoetuse seaduse §-des 24 ja 26 ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ja käesolevas käskkirjas sätestatud toetuse saaja kohustused.
- 10.2 Elluviija esitab rakendusüksuse poolt nõutud vormikohase projekti hankeplaani (sh toetuse väljamaksete prognoosi) hiljemalt ühe kuu jooksul käskkirja kinnitamisest ja kohustub uuendama seda igal aastal hiljemalt 10. jaanuaril, 10. aprillil, 10. juulil ja 10. oktoobril.
- 10.3 Lihthange ja hankemenetlus viiakse läbi elektrooniliselt riigihangete registris.
- 10.4 Elluviija peab projekti juhtrühmas kinnitatud alade kohta küsima Keskkonnaametilt veerežiimi taastamise tingimused.
- 10.5 Elluviija peab hankima veerežiimi taastamise projekteerimistööd ja vajadusel KMH.
- 10.6 Elluviija peab hankima veetaseme seireseadmed.
- 10.7 Elluviija peab projekteerimise käigus viima läbi avalikustamiskoosolekud ja tutvustama kavandatud tegevusi kõigile huvilistele, sh veetaseme muutmise mõjutatud maade/alade omanikele.
- 10.8 Elluviija peab korrastamisprojektiga ettenähtud tegevustele võtma veetaseme muutmise mõjutatud maade/alade maaomanike nõusolekud. Kui nõusolekut ei saavutata, tuleb projekti tingimusi ja tegevusi korrigeerida.
- 10.9 Elluviija peab taotlema korrastamisprojekti realiseerimiseks vajalikud kooskõlastused.
- 10.10 Elluviija peab tutvustama korrastamisprojekte Eesti Maavarade Komisjonile.
- 10.11 Elluviija garanteerib projektis ettenähtud tegevuste elluviimise.
- 10.12 Projekti elluviija teostab tööde seiret aastatel 2016-2023.
- 10.13 Tööde lõppemisel hindab projekti elluviija, kas tööd on teostatud vastavalt projektile.
- 10.14 Elluviija kohustub korrastamisprojektide koostamise ja korrastamistööde teostajate meeskonda kaasama hüdrogeoloogi ja maaparandusliku hariduse ja töökogemusega spetsialistid ning kui taastamisala on seotud registrisse kantud maaparandussüsteemiga, tuleb tegevus kooskõlastada Põllumajandusametiga

11 Tegevuste elluviimise seire

- 11.1 Projekti elluviija esitab rakendusüksusele vahe- ja lõpparuande käesoleva käskkirja punktis 11.3 sätestatud tähtpäevadel rakendusüksuse kehtestatud vormil koos nõutud lisadega digitaalselt allkirjastatuna aadressile info@kik.ee.

- 11.2 Projekti vahearuanne sisaldab vähemalt projekti aruandlusperioodi tegevuste ülevaadet, teavet projekti eesmärgi, väljundite ja tulemuste saavutamise kohta ning hinnangut projekti eesmärgi, väljundinäitaja ning tulemuste saavutamise võimalikkuse kohta projekti lõpuks.
- 11.3 Projekti elluviija esitab projekti vahearuanne projekti iga rakendamise aasta kohta hiljemalt järgmise aasta 1. veebruaril. Esimene aruanne esitatakse hiljemalt 1. veebruaril 2017.
- 11.4 Projekti lõpparuanne sisaldab kogu projekti kõigi tegevuste ülevaadet, teavet projekti eesmärgi, tulemuste ja väljundite saavutamise kohta.
- 11.5 Projekti elluviija esitab projekti lõpparuande kahe kuu jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. Rakendusüksus võib põhjendatud juhul tähtaega pikendada.
- 11.6 Rakendusüksusel on õigus toetuse sihipärase kasutamise hindamiseks nõuda elluviijalt aruannete esitamist projekti abikõlblikkuse perioodile järgneva viie aasta jooksul. Alade korrastamise kvaliteedi ja tulemuslikkuse hindamiseks tuleb projekti elluviijal esitada seireandmed digitaalselt, juhindudes projektis nimetatud tulemusnäitajatest ja asjakohasel määral MTÜ Märgalade Ühingu koostatud metoodikast.
- 11.7 Tulemusseire kavandamisel ja elluviimisel juhindutakse järgmistest põhimõtetest:
  - 11.7.1 kõikidel aladel teostatakse veetaseme seiret vastavalt seirekavas ettenähtud seiretihedusele;
  - 11.7.2 vähemalt 5 alal, sh kõikidel aladel, kus teostatakse turbasammalde külv rakendatakse kompleksset seiret taimekatte muutuste ja keskkonnategurite muutuste vaheliste põhjuslike seoste hindamiseks;
  - 11.7.3 kompleksse seirega alade taastamine planeeritakse eksperimentaalselt, vastavalt korrastamisprojekti näidatud tingimustele.

12 Tegevuste ja nende elluviimise tingimuste muutmine

- 12.1 Projekti tegevuste eelarvet võib elluviija ilma muutmise taotlust esitamata muuta kuni 10% ulatuses, kui seejuures ei muutu projekti kogueelarve. Seejuures peab elluviija rakendusüksust eelnevalt muudatustest ja selle põhjustest teavitama.
- 12.2 Kui projekti elluviija soovib projekti muuta suuremas ulatuses kui on nimetatud punktis 12.1 või teha projektis sisulisi muudatusi, mis vähendavad projekti tulemusi või väljundinäitajaid, siis esitatakse rakendusasutusele põhjendatud taotlus. Projekti elluviija teavitab rakendusüksust projekti muutmise taotluse esitamisest ning selle põhjustest. Rakendusasutus hindab muudatuse põhjendatust ning teeb vajadusel projektis vastavad muudatused.